

UZASADNIENIE

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie w miarę możliwości właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L 206 z dnia 22.7.1992, z późn. zm.), zwanej dalej: „dyrektywą siedliskową”. Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”. Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem nr 10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3823, z późn. zm.).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., znak INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, to jest ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, to jest obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, to jest jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, to jest wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny; (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;

- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych, w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych (dalej „pzo”) oraz ekspertyz przyrodniczych. Posiadane dane przyrodnicze (2022 r.) w większości przypadków przedmiotów ochrony (dotyczy siedlisk przyrodniczych: 3150, 6120, 6430, 6510, 91E0 i 91F0 oraz gatunków: 1037, 1060, 1188 i 1014) nie dają wskazówek świadczących o wystąpieniu znaczącego zmniejszenia się powierzchni występowania stanowiska siedliska przyrodniczego lub stanowiska gatunku, zmniejszenia liczebności gatunku, bądź obniżenia oceny stanu zachowania przyznanej na etapie sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru lub wcześniejszego monitoringu. Obszar w odniesieniu do wszystkich badanych przedmiotów ochrony pełni funkcję pozwalającą m.in. na zachowanie i rozwój siedlisk przyrodniczych oraz umożliwiającej bytowanie, żerowanie i rozród gatunków zwierząt. Odnotowane niewielkie różnice w odniesieniu do wyników z lat wcześniejszych wynikają w głównej mierze z niekorzystnych terminów prowadzenia badań. Z tego względu, w przypadku łęgów, a także wybranych gatunków (ryby) konieczne jest uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. W przypadku kumaka wydaje się, że zasadnym jest podjęcie działań zmierzających do zmiany granic obszaru Natura 2000. Zmiana granic obszaru Natura 2000 stanowi odrębny dział w systemie zarządzania obszarem i zagadnienie to wykracza poza ramy prawne związane z ustanowieniem lub zmianą pzo.

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 1,33 ha powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów (stan niezadawalający – U1).	Siedlisko 3150 obejmuje szeroki zakres zbiorników naturalnych o różnym statusie troficznym (głównie mezo- i eutroficzne), i o różnej genezie (jeziora, drobne zbiorniki wodne, starorzeczka (Wilk-Woźniak i in. 2012). Badania prowadzone w 2022 r. potwierdziły występowanie zbiorników stanowiących siedlisko przyrodnicze 3150 (19 płatów siedliska w 2016 r. - EcoFalk). Ogólny stan zachowania siedliska oceniono jako niezadawalający – U1. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne i charakterystykę siedliska nie jest możliwa poprawa stanu zachowania do stanu właściwego (FV). Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwończyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych Państwowego Monitoringu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (dalej „PM GIOŚ”).
		Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie powierzchni badawczej	Utrzymanie charakterystycznej kombinacji zbiorowisk, w tym brak nymfeidów lub elodeidów lub obecne obie grupy, ale wówczas w zbiorowiskach elodeidów obecność rogatka sztywnego więcej niż 25%, pleustofity obecne lub nie, a jeśli obecne to w starorzeczach powyżej 50% pokrycia powierzchni (stan niezadawalający – U1).	
		Gatunki wskazujące na degenerację siedliska	Brak występowania gatunków obcych i inwazyjnych, dopuszcza się występowanie moczarki kanadyjskiej (stan właściwy FV).	
		Barwa wody	Utrzymanie minimum dotychczasowej barwy wody, brak wyraźnego sinozielonego zabarwienia (stan niezadawalający - U1).	
		Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie przewodnictwa elektrolitycznego na poziomie poniżej 900 $\mu\text{S}/\text{cm}^{-1}$ (stan niezadawalający – U1).	
		Przezroczystość wody	Utrzymanie przezroczystości wody minimum na poziomie około 1 m (stan niezadawalający - U1).	
		pH	Utrzymanie wartości wskaźnika na poziomie poniżej wartości 8 pH (stan właściwy – FV).	
		Fito – i zooplankton	Utrzymanie wartości wskaźnika w stanie niepogorszonym, w tym: dominacja zielenic lub innych grup z wyjątkiem sinic, duże zróżnicowanie taksonomiczne	

			w zespole zooplanktonu (stan właściwy - FV).	
2	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 2,8 ha powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów (stan właściwy – FV).	Badania prowadzone w 2022 r. potwierdziły występowanie siedliska (8 płątów stanowiących siedlisko przyrodnicze 6120 stwierdzono w 2016 r. - EcoFalk). Ogólny stan zachowania siedliska oceniono jako właściwy (FV). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne i charakterystykę siedliska nie jest możliwa poprawa wskaźnika odnoszącego się do strefy ekotonowej do stanu właściwego (FV). Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwończyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania powyżej 5 gatunków roślin naczyniowych, charakterystycznych dla siedliska (stan właściwy – FV).	
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania gatunków inwazyjnych (stan właściwy – FV).	
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie braku występowania rodzimych gatunków ekspansywnych roślin zielnych (stan właściwy – FV).	
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew FV	Utrzymanie braku występowania ekspansji krzewów i podrostu drzew, dopuszcza się niewielkie pokrycie drzew i krzewów poniżej 10 % powierzchni, występujących w rozproszeniu (stan właściwy – FV).	
		Struktura przestrzenna płątów FV	Utrzymanie płątów muraw ze związku <i>Koelerion glaucae</i> tworzących mozaikę ze zbiorowiskami muraw szcztolichowych lub bliźniczkowych (stan właściwy – FV).	
		Zachowanie strefy ekotonowej	Występowanie wyraźnej granicy murawa-las, niesąsiadującej z płątami zbiorowisk okrajkowych (stan niezadawalający – U1).	
3	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 11,5 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Ziołorośla niżowe tworzą charakterystyczne zbiorowiska welonowe - czyli wąskie okrajki roślin czepnych pomiędzy nadrzeczными szuwarami, a zaroślami wiklinowymi oraz łęgami wierzbowymi w dolinach rzecznych. W skład tych słabo jeszcze rozpoznanych fitocenoz wchodzi przede wszystkim kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> , kaniańka pospolita <i>Cuscuta europea</i> , przytulica czepna <i>Galium</i>
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 2 gatunków charakterystycznych (stan niezadawalający – U1).	

(Convolvuletalia sepium)	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie występowania gatunków ekspansywnych na poziomie poniżej 25% powierzchni siedliska (stan niezadawalający – U1).	<p><i>aparine</i>, rdestówka zaroślowa <i>Fallopia dumnetorum</i>, zaznacza się również duży udział roślin nitrofilnych, m.in. pokrzywy zwyczajnej <i>Urtica dioica</i>. Wcześniejsze obserwacje i badania terenowe (EcoFalk 2016) wskazują na wybitnie antropogeniczną genezę części płatów ziołorośli w granicach obszaru. Pojawiają się one wzdłuż oczyszczonych rowów melioracyjnych, na brzegach, których odkładana jest materia organiczna uzyskana z mechanicznego lub ręcznego odmulania. Wobec niejasnej interpretacji za siedlisko uznano jedynie te płaty, które występują jako ekotony w naturalnym układzie przestrzennym z innymi zbiorowiskami roślinnymi tworząc kręgi dynamiczne typowe dla dolin rzek nizinnych (EcoFalk 2016). Zróżnicowane pod względem fizjonomii i składu gatunkowego nitrofilne siedlisko przyrodnicze. Wykształca się jako okrajek szuwarów, zarośli i zadrzewień w strefie nadbrzeżnej rzek oraz jako okrajek łągów olszowo-jesionowych <i>Fraxino-Alnetum</i>. Pod względem fitosocjologicznym reprezentowane jest przez ziołorośla: kielisznika zaroślowego i wierzbownicy kosmatej <i>Calystegio-Epilobietum hirsuti</i>, pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i> oraz kielisznika zaroślowego i sadzca konopiastego <i>Calystegio-Eupatorietum</i>. Do częstych gatunków, oprócz wyżej wymienionych, należy zaliczyć pnącza – chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> i przytulię czepną <i>Galium aparine</i>. Kontakt przestrzenny z różnymi zbiorowiskami roślinnymi sprawia, że w składzie florystycznym ziołorośli znajduje się bardzo dużo gatunków towarzyszących, m.in.: wiązówka błotna <i>Filipendula ulmaria</i>, tojeść pospolita <i>Lysimachia vulgaris</i>, czyściec błotny <i>Stachys palustris</i>, kozłek lekarski <i>Valeriana officinalis</i>, psianka słodkogórz <i>Solanum dulcamara</i>, mozga trzcinowata <i>Phalaris arundinacea</i>. Badania prowadzone w 2022 r. potwierdziły występowanie siedliska (8 płatów stanowiących siedlisko przyrodnicze 6430 w 2016 r. – EcoFalk). Ogólny stan zachowania siedliska oceniono jako niezadawalający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne i charakterystykę siedliska nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV). Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony</p>
	Bogactwo gatunkowe	Utrzymanie występowania minimum 10 gatunków w powierzchni badawczej (stan niezadawalający – U1).	
	Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych (stan właściwy – FV).	
	Naturalność koryta rzecznoego	Utrzymanie braku regulacji koryta rzeki (stan właściwy – FV).	
	Naturalny kompleks siedlisk	Utrzymanie występowania naturalnych zbiorowisk w otoczeniu stanowiska (stan właściwy – FV).	

				dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwoczyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
4	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie występowania siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów oraz ekstensywnego użytkowania, na powierzchni minimum 136 ha (stan właściwy – FV).	Zgodnie z wcześniejszymi opracowaniami dotyczącymi występowania siedliska w obszarze (EcoFalk 2016) siedlisko przyrodnicze 6510 reprezentowane jest przez różne postacie wilgotnościowe łąki rajgrasowej <i>Arrhenatheretum elatioris</i> . Pod względem fitosocjologicznym autorzy cytowanych badań (EcoFalk 2016) wyodrębnili w obszarze Natura 2000 sześć podzespołów: 1) <i>Arrhenatheretum elatioris typicum</i> - oprócz rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatius</i> do charakterystycznych gatunków należą: barszcz zwyczajny <i>Heracleum sphondylium</i> , chaber łąkowy <i>Centaurea jacea</i> , dzwonek rozpierzchły <i>Campanula patula</i> , koniczyna łąkowa <i>Trifolium pratense</i> , kozibród łąkowy <i>Tragopogon pratensis</i> , krwawnik pospolity <i>Achillea millefolium</i> , kupkówka pospolita <i>Dactylis glomerata</i> , przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i> , tomka wonna <i>Anthoxanthum odoratum</i> i wiechlina łąkowa <i>Poa pratensis</i> ; 2) <i>Arrhenatheretum elatioris alchemilletosum</i> ze znacznym udziałem krwawnika pospolitego <i>Achillea millefolium</i> ; 3) <i>Arrhenatheretum elatioris hreclaeetosum sibirici</i> ze znacznym udziałem barszczu syberyjskiego; 4) <i>Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygotenosum</i> , cechujący się znacznym udziałem ilościowym gatunków przechodzących z wilgotnych łąk należących do związku <i>Calthion palustris</i> , zwłaszcza: ostroźnia łąkowego <i>Cirsium rivurale</i> , firletki poszarpanej <i>Lychnis flos-cuculi</i> i jaskra ostrego <i>Ranunculus acris</i> . Są to najszerzej rozpowszechnione łąki na terenie obszaru Natura 2000; 5) <i>Arrhenatheretum elatioris caricetosum gracilis</i> z turzycą zaostrzoną; 6) <i>Arrhenatheretum elatioris alopecuro-phalaridetosum</i> cechuje zwiększony udział mozgi trzciniowatej <i>Phalaris arundinacea</i> i krwawnicy pospolitej <i>Lythrum salicaria</i> oraz gatunków przechodzących z ziołorośli związku <i>Filipendulion</i> . W obrębie wyznaczonych płatów powszechnie występują naturalne obniżenia terenu o wilgotniejszym charakterze z zwiększonym udziałem roślinności łąk ze związku <i>Molinion caeruleae</i> oraz roślinności
		Struktura przestrzenna płatów	Utrzymanie średniego stopnia fragmentacji (stan niezadawalający – U1).	
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania 3-4 gatunków charakterystycznych na stanowisku, takich jak np.: dzwonek rozpierzchły, kozibród łąkowy, przytulia pospolita (stan niezadawalający – U1).	
		Gatunki dominujące	Utrzymanie braku gatunków panujących lub dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska (stan właściwy – FV).	
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie warunków występowania siedliska i utrzymanie występowania gatunków o niskim stopniu inwazyjności w pokryciu <5 % powierzchni badanej lub pojedynczych osobników gatunków wysoce inwazyjnych (stan niezadawalający – U1).	
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie pokrycia gatunków silnie ekspansywnych nieprzekraczającego 10% oraz łącznego pokrycia gatunków ekspansywnych poniżej 50% (stan niezadawalający – U1).	
		Ekspansja krzewów i podrostów drzew	Utrzymanie łącznego pokrycia krzewów i podrostu drzew na powierzchni	

			badawczej na poziomie < 1 % (stan właściwy – FV).	szuwarowej ze związków <i>Phragmition</i> oraz <i>Magnocaricion</i> . Co należy podkreślić różnice w warunkach uwilgotnienia gleb dna doliny w kolejnych latach skutkują zmianami struktury taksonomicznej zbiorowisk łąkowych. Trwałość struktury fitocenoz łąkowych występowałyby w warunkach niezmiennych w swoim zakresie i sposobie wykonania zabiegów pratotechnicznych. W podmokłej miejscami doliny Świdra zakres zabiegów wydaje się być dostosowywany do warunków wilgotnościowych. Zdarzają się okresy ograniczające możliwość koszenia a powszechne jest dostosowywanie terminów pokosu do warunków wilgotnościowych. Na tę dynamikę nałożyć należy przemiany społeczno-gospodarcze i wynikających z nich zmiany w rolnictwie (zmiana struktury własności, postępująca mechanizacja, zmiany w sposobie, zakresie i intensywności wykorzystania użytków zielonych). Siedliska łąkowe na badanym obszarze charakteryzują się zróżnicowaniem pod względem intensywności oraz zakresu wykorzystania rolniczego. Prowadzony na badanym obszarze ekstensywny wypas (głównie bydła) stanowi element urozmaicający strukturę przestrzenną roślinności. W 2022 r. potwierdzono występowanie siedliska (44 płaty w 2016 r. EcoFalk). Ogólny stan zachowania siedliska oceniono jako niezadowolający – U1. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania lokalne i charakterystykę siedliska nie jest możliwa poprawa stanu zachowania do stanu właściwego (FV). Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwończyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Udział dobrze zachowanych płatów	Utrzymanie warunków występowania siedliska i utrzymanie udziału dobrze zachowanych płatów na poziomie minimum 50 % powierzchni badawczej (stan niezadowolający – U1).	
		Martwa materia organiczna	Utrzymanie występowania martwej materii organicznej na poziomie nieprzekraczającym 2 cm (stan właściwy – FV).	
5	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie występowania siedliska na powierzchni 157 ha oraz uzupełnienie stanu wiedzy o powierzchni siedliska (stan nieznan – XX).	W obrębie badanych stanowisk położonych w dolinie rzeki Świder część spośród siedlisk lasów wilgotnych zaklasyfikowanych jako siedlisko 91E0, w roku 2022 miało charakter pośredni pomiędzy łągami olszowo jesionowymi <i>Fraxino-Alnetum</i> , a olsami <i>Ribeso nigri-Alnetum</i> . Dotyczy

jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie zubożonej, lecz opartej na gatunkach typowych dla łągów kombinacji florystycznej (stan niezadowolający – U1).	to płatów zajmujących zagłębienia dna doliny, położonych w dalszym oddaleniu od koryta rzeki. W miejscach tych silnie zaznaczało się lokalne okresowe stagnowanie wody. W obrębie tych samych płatów, których drzewostan budowany jest głównie przez <i>Alnus glutinosa</i> występowały fragmenty w różnym stopniu zbliżone do wzorców jednego bądź drugiego zbiorowiska roślinnego oraz szerokie spektrum form pośrednich. Zwrócić należy uwagę, że granica oddzielająca olsy od olszowych lasów łągowych jest płynna (Pawlaczyk 2015). W literaturze coraz powszechniej uznaje się występowanie ciągłego przejścia pomiędzy olsem, a łągiem olszowo-jesionowym wzdłuż gradientu świetlno-wilgotnościowego (Dyderski i in 2015, Czapiewska i in. 2017). Te, wyróżnione jako odrębne, zbiorowiska leśne przenikają się na poziomie przestrzennym i siedliskowym, oraz powiązane są ze sobą dynamicznymi kręgami roślinności (Ellenberg 1988, Matuszkiewicz 2005, Matuszkiewicz 2011, Ratyńska i in. 2010, Pawlaczyk 2004, Pawlaczyk 2015). Brak precyzyjnych danych monitoringowych omawianych lasów ogranicza możliwości pełnej oceny ich aktualnego stanu w kontekście potencjalnych przeobrażeń ich roślinności. Dane, na których oparto wyznaczenie płatów siedliska w obszarze pochodziły z inwentaryzacji prowadzonej w listopadzie (pzo) i nie mogą one stanowić wiarygodnego źródła informacji nt. składu roślinności runa i relacji ilościowych pomiędzy gatunkami. W 2013 r. na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 stwierdzono 45 płatów stanowiących siedlisko przyrodnicze 91E0 (Falkowski i in. 2013), niemniej inwentaryzacja przeprowadzona została również w niekorzystnym terminie – listopad 2012 r. Mając powyższe na uwadze, w najbliższym czasie planuje się badania mające na celu weryfikację powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze i z tego względu definiując cele przyjęto wartości wskazane w Standardowym Formularzu Danych (dalej „SDF”). Ogólny stan zachowania siedliska oceniono jako zły – U2. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania (występowanie regulacji zmieniającej rytm zalewów - koryto historycznie wyprostowane), oraz występowanie urządzenia piętrzącego, którego wpływ obserwowano na badanym siedlisku – część powierzchni siedliska poza zasięgiem zalewów rzecznych), lokalne i charakterystykę siedliska nie jest możliwa poprawa stanu zachowania. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu
	Gatunki dominujące	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika w płatach siedliska charakteryzujących się występowaniem dominacji gatunku obcego dla naturalnego zbiorowiska roślinnego w jednej lub więcej warstw (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika w płatach siedliska charakteryzujących się występowaniem > 10% udziału gatunków obcych geograficznie w drzewostanie (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
	Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie nielicznego występowania najwyżej jednego gatunku inwazyjnego obcego w podszycie i runie (stan właściwy – FV).	
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie FV	Utrzymanie braku występowania silnych ekspansywnie gatunków w runie (stan właściwy – FV).	
	Martwe drewno (łącznie zasoby) FV	Utrzymanie zasobów martwego drewna odpowiadającego jakościowo strukturze drzewostanu, a ilościowo przekraczają 10% zasobności drzewostanu (stan właściwy – FV).	
	Martwe drewno leżące lub stojące > 3 m długości i > 50 cm grubości	Utrzymanie występowania martwego drewna leżącego lub stojącego na poziomie > 5 szt./ha (stan właściwy – FV).	
	Naturalność koryta rzeczno	Utrzymanie braku regulacji koryta rzeczno, z wyjątkiem płatów zlokalizowanych (punkt środkowy): - 52° 3'20.70"N 21°29'8.77"E,	

			- 52° 3'47.73"N 21°28'28.62"E, - 52° 6'27.69"N 21°27'41.82"E, - 52° 6'48.48"N 21°27'13.37"E (stan właściwy – FV, z wyjątkiem płatów charakteryzujących się złym stanem zachowania –U2).	zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwończyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Reżim wodny	Utrzymanie okresowej dynamiki zalewów (stan niezadawalający – U1).	
		Wiek drzewostanu	Utrzymanie < 20 % udziału drzew starszych niż 100 lat ale > 50 % udziału drzew starszych niż 50 lat (stan niezadawalający – U1).	
		Pionowa struktura	Utrzymanie struktury drzew antropogenicznie zmienionej, ale zróżnicowanej (stan niezadawalający – U1).	
		Naturalne odnowienie	Utrzymanie występowania naturalnego odnowienia (stan właściwy – FV).	
		Zniszczenie runa	Utrzymanie występowania braku zniszczeń runa (stan właściwy – FV).	
		Inne zniekształcenia	Utrzymanie braku występowania zniekształceń (stan właściwy – FV).	
6	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie występowania siedliska na powierzchni minimum 8,1 ha oraz uzupełnienie stanu wiedzy o powierzchni siedliska (stan nieznan – XX).	Siedlisko „Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe” (<i>Ficario-Ulmetum</i>) związane jest z terenami okazjonalnie zalewanymi wodami rzecznyymi lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów wód powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. W postaci najlepiej wykształconej drzewostan ma na ogół niezbyt duże zwarcie, przeciętnie od 50-60%, i składa się z dwóch, a niekiedy z trzech warstw. W klasyfikacji fitosocjologicznej łęg jesionowo-wiązowy <i>Ficario-Ulmetum minoris</i> należy do: klasy <i>Quercus-Fagetalia</i> lasy liściaste, rzędu <i>Fagetalia sylvaticae</i> mezo- i eutroficzne lasy liściaste, związku <i>Alno-Ulmion</i> lasy łęgowe oraz podzwiązku <i>Ulmion minoris</i> . Głównymi gatunkami są dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> oraz jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> . W niższych warstwach występują głównie wiąz: szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> , polny <i>U. Minor</i> i górski <i>U. gabra</i> oraz klon polny <i>Acer campestre</i> , jabłoń dzika <i>Malus sylvestris</i> , czeremcha zwyczajna <i>Padus avium</i> , lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> , grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i> , olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i> , klon pospolity <i>A.</i>
		Charakterystyczna kombinacja florystyczna w strefie runa	Utrzymanie typowej, właściwej dla siedliska kombinacji florystycznej z uwzględnieniem specyfiki regionalnej, m.in. występowanie takich gatunków jak: jasnota plamista, ziarnopłon wiosenny, śledziennica skrętolistna, miodunka ćma, czyściec leśny, bodziszek cuchnący, pokrzywa zwyczajna, kuklik pospolity, podagrycznik zwyczajny, trędownik bulwiasty, gwiazdnica gajowa, gajowiec żółty, kopytnik pospolity, czworolist	

		pospolity i niecierpek pospolity (stan właściwy – FV).	<p><i>platanoides</i> i jawor <i>A. pseudoplatanus</i>, a rzadziej także topole: biała <i>Populus alba</i> i czarna <i>P. nigra</i> oraz wierzby: biała <i>Salix alba</i> i krucha <i>S. fragilis</i>. Wierzby odgrywają większą rolę w położeniach bliżej rzek, zaś jesion i olsza w miejscach bardziej oddalonych od cieków. Ogółem na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 stwierdzono 3 płaty stanowiące siedlisko przyrodnicze 91F0 (Falkowski i in. 2013). Niemniej należy wskazać, że inwentaryzacja na etapie sporządzania pzo przeprowadzona została w niekorzystnym terminie – listopad 2012 r. Badania monitoringowe prowadzone w 2022 r. potwierdziły występowanie siedliska. Siedlisko wykształcone na dnie doliny Świdra na rozległej powierzchni. W płacie miejscowo obecne fragmenty starego drzewostanu. Zróżnicowanie przestrzenne objawiające się dominacją różnych gatunków drzew tworzących siedlisko – miejscami drzewostan tworzą wiązy, miejscami dęby, lokalnie zaznacza się ekspansja klonu jesionolistnego. Miejscami bez wyraźnej granicy siedlisko przechodzi w nadrzeczny łęg wierzbowy lub olszowy. Stan zachowania siedliska oceniono jako zły (U2), głównie z uwagi na występowanie gatunków obcych geograficznie w drzewostanie. Posiadane dane nie pozwalają na precyzyjne określenie powierzchni siedliska. Z tego względu definiując cele przyjęto wartości wskazane w SDF. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania, lokalne i charakterystykę siedliska nie jest możliwa poprawa stanu zachowania. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwończyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.</p>
Gatunki dominujące	Utrzymanie dominacji gatunków typowych dla siedliska we wszystkich warstwach (stan właściwy – FV).		
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” w drzewostanie	Utrzymanie występowania > 3 gatunków (stan właściwy – FV).		
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Utrzymanie występowania > 4 gatunków (stan właściwy – FV).		
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych ekologicznie na poziomie < 10% (stan właściwy – FV).		
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika w płatach siedliska charakteryzujących się występowaniem > 10% udziału gatunków obcych geograficznie w drzewostanie (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).		
Martwe drewno łączne zasoby FV	Utrzymanie udziału martwego drewna na poziomie > 10% miąższości żywego drzewostanu (stan właściwy – FV).		
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 grubości	Utrzymanie występowania martwego drewna leżącego lub stojącego na poziomie > 5 szt./ha (stan właściwy – FV).		
Wiek drzewostanu	Utrzymanie udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat na poziomie > 10% (stan właściwy – FV).		
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie występowania naturalnego odnowienia drzewostanu (stan właściwy – FV).		
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie zróżnicowanej struktury drzewostanu (stan właściwy – FV).		

		Przejawy procesu grądowienia	Utrzymanie braku występowania przejawów grądowienia (stan właściwy – FV).	
		Ekspansywne gatunki obce w podszybie i runie	Utrzymanie występowania gatunków ekspansywnych w ilości więcej niż jeden, lub 1 gatunek jeżeli liczny (stan niezadawalający – U1).	
		Ekspansywne gatunki rodzime w runie, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	Utrzymanie nie więcej niż podwyższonego udziału gatunków ekspansywnych w runie lecz nie bardzo ekspansywne (stan niezadawalający – U1).	
		Stosunki wodno-wilgotnościowe	Utrzymanie występowania zalewami rzecznyymi przynajmniej raz na kilka lat (stan właściwy – FV).	
		Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie barku występowania zniszczeń runa i gleby związanych z pozyskaniem drewna (stan właściwy – FV).	
		Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	Utrzymanie barku występowania innych zniszczeń (stan właściwy – FV).	
7	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Obecność gatunku	Utrzymanie występowania populacji gatunku w obszarze (stan zły – U2).	Podczas przeprowadzonej w roku 2007 inwentaryzacji siedlisk i gatunków w Lasach Państwowych (Nadleśnictwo Mińsk, Leśnictwo Siennica) stwierdzono wydawanie głosów godowych przez samce kumaków w rozlewiskach w rezerwacie Świder (informacja na podstawie obserwacji leśniczego - Górski (2008)). W 2008 r. w pobliżu Świdra w okolicach Sępochowa (poza obszarem) stwierdzono pojedyncze osobniki (maksymalnie 2 odzywające się samce), jednocześnie brak występowania kumaka nizinnego w granicach obszaru potwierdziły badania Falkowskiego i Sobocińskiego (2008), Falkowskiego i in. (2009) oraz Falkowskiego i Nowickiej-Falkowskiej (2016). W 2022 r. monitoringiem objętych było dwanaście płatów potencjalnego siedliska gatunku. Podczas ww. badań kumaka nizinnego na obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra nie odnotowano. Stwierdzono za to obecność licznej populacji kumaka na stawach
		Udział szuwaru w powierzchni zbiornika	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika mierzącego do występowania udziału szuwaru w powierzchni zbiornika na poziomie $\geq 25\%$ (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego - FV).	
		Wysokość roślinności szuwarowej	Utrzymanie występowania szuwaru (stan niezadawalający – U1).	
		Roślinność zanurzona i pływająca	Utrzymanie występowania roślinności kępkowej i Nielicznej lub licznej, ale nie o pionowych pędach (stan niezadawalający – U1).	

		Nachylenie brzegów zbiornika	Utrzymanie łagodnego nachylenia brzegów (stan właściwy – FV).	<p>rybnych w odległości ok. 1 km, pomiędzy Dłużewem a Lasominem, gdzie stwierdzono minimum 300 odżywiających się osobników gatunku. W związku z powyższym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie podejmie działania w sprawie zmiany granic obszaru, w celu utrzymania gatunku jako przedmiotu ochrony. Niniejsze stanowi odrębną procedurę, wykraczającą poza ramy prawne związane z ustanawianiem lub zmianą planu zadań ochronnych. Do czasu zakończenia ww. prac odstępuje się od wprowadzenia zmian w SDF. Stan zachowania gatunku oceniono jako zły (U2), głównie z uwagi na brak stwierdzeń gatunku w obszarze. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony. Mając na względzie planowane podjęcie działań zmierzających do zmiany granic obszaru, cel wydaje się możliwy do osiągnięcia, jednocześnie z uwagi na uwarunkowania, lokalne i charakterystykę siedliska gatunku nie jest możliwa poprawa stanu zachowania siedliska gatunku. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwończyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.</p>
		Zacienienie zbiornika	Utrzymanie zacienienia zbiorników na poziomie < 50% powierzchni lustra zbiornika (stan właściwy – FV).	
		Obecność płycizn	Utrzymanie występowania płycizn (stan właściwy – FV).	
		Obecność ryb	Utrzymanie braku występowania ryb w granicach płatów siedliska gatunku (stan właściwy – FV).	
		Zabudowa otoczenia zbiornika	Utrzymanie braku zabudowy w otoczeniu zbiorników (stan właściwy – FV).	
		Inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m	Utrzymanie występowania innych zbiorników (stan niezadowalający – U1).	
		Droga asfaltowa	Utrzymanie braku występowania dróg asfaltowych w okolicy zbiornika (stan właściwy – FV).	
8	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku	Utrzymanie populacji gatunku na poziomie 70 osobników oraz pozytywnych stwierdzeń gatunku na poziomie > 40% (stan właściwy – FV).	<p>Dolina Świdra stanowi na terenie wschodniego Mazowsza jeden z najważniejszych, po Bugu i Liwcu, korytarz migracyjny oraz miejsce występowania bobra <i>Castor fiber</i> (1337). Odnajdowane ślady obecności gatunków wskazują na równomierne rozmieszczenie jego terytoriów. Na całej długości badanego ciek (36,11 km) zinwentaryzowano łącznie 18 stanowisk bobrowych. Ślady obecności bobrów (zgrzyzy, stołówki, żeremie, żeremionorę, kopczyki) występowały na całej długości brzegów badanego odcinka ciek. W związku z powyższym przyjęto, iż łączna długość cieków zasiedlonych przez bobry była równa łącznej długości badanego ciek i wyniosła 36,11 km. Rodzina bobrowa, zależnie od dostępności zimowego żeru pędowego krzewów i drzew liściastych zajmuje ciek lub zbiorniki wodne o 1-4 km długości linii brzegowej (Dzięciołowski, 1996). Żurowski (1987) podaje dla bobra europejskiego</p>
		Indeks populacyjny	Utrzymanie indeksu populacyjnego na poziomie >60, czynnych punktów na których odnotowano świeże ślady obecności gatunku (stan właściwy – FV).	
		Roczny wskaźnik trendu populacji	Utrzymanie rocznego wskaźnika trendu populacji na poziomie $r \geq 0$ (stan właściwy – FV).	
		Zagęszczenie rodzin wzdłuż rzek,	Utrzymanie zagęszczenia wzdłuż rzek i rowów na poziomie minimum 3 rodzin/	

		zagęszczenie wzdłuż rowów.	10 km linii brzegowej - ślady bytowania, obecność nor/ żeremi, znakowanie terytorium (stan właściwy - FV).	długość areалу od 500 do 2 km a nawet 4 km. W przypadku obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra przyjęto, iż jedna rodzina bobrowa zasiedla ciek wodny o długości średnio 2 km. Parametry populacji są następujące: zagęszczenie 1,84 osobnika/1 km nabrzeża, Liczebność 66,78 osobników/Dolina Środkowego Świdra, siedlisko zasiedlone w 100 %. Roślinność drzewiasta stanowiąca zimowy pokarm bobrów w sezonie jesień – zima, zlokalizowana w obrębie istniejących stanowisk bobrowych, porastała łącznie 30,56 km. Dane te świadczą o wysokiej dostępności zimowej bazy pokarmowej. Stan zachowania gatunku oceniono jako właściwy (FV). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Baza pokarmowa	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie >0,80 (stan właściwy – FV).	
		Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie >0,65 (stan właściwy – FV).	
		Charakter strefy brzegowej	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie > 0,80 (stan właściwy – FV).	
		Stopień antropopresji	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie > 0,75 (stan właściwy – FV).	
9	1149 koza <i>Cobitis taenia</i>	Względna liczebność	Utrzymanie względnej liczebności na poziomie > 0,005 os./m ² powierzchni połowu (stan niezadawalający – U1) oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie liczebności populacji gatunku w obszarze	Przeprowadzone badania wskazują, że w obszarze Dolina Środkowego Świdra, koza należy zaliczyć do gatunków ubikwistycznych. Jej występowanie pomimo niesprzyjającego ku temu okresowi na prowadzenie badań (okres jesienno-zimowy) odnotowano na prawie wszystkich stanowiskach połowów. Przy czym trudno jest na tej podstawie wnioskować na temat zagęszczenia i struktury wiekowej populacji, ponieważ odławiano wyłącznie pojedyncze osobniki. Takie wyniki połowów są związane ze sposobem zimowania gatunku, który na miejsca zimowania wybiera miejsca o głębokości ponad 2 m, zimuje zaś zagrzebany w osadach dennych jest, więc w tym okresie w zasadzie niemożliwy do odłowienia. Wyniki badań realizowanych wcześniej na obszarze wskazują, że koza jest gatunkiem występującym w obszarze. Stan zachowania gatunku oceniono jako niezadawalający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ. Jednocześnie z uwagi na brak oceny wskaźnika w latach ubiegłych nie definiowano celu w zakresie wartości wskaźnika EFI+.
		Struktura wiekowa	Utrzymanie występowania wszystkich kategorii wiekowych oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie struktury wiekowej gatunku (stan właściwy – FV).	
		Udział gatunku w zespole ryb i minogów	Utrzymanie udziału w zespole ryb i minogów minimum na poziomie powyżej 1% (stan niezadawalający – U1) oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie udziału gatunku w zespole ryb i minogów.	
		Jakość hydromorfologiczna	Utrzymanie jakości hydrologicznej cieku na poziomie oceny 1,0 - 2,5 - ocena stanowi średnią z ocen 6 elementów hydromorfologicznych, w tym m.in.: geometrii koryta, substratu dennego, mobilności koryta oraz ciągłości cieku (stan właściwy – FV).	

10	2484 minóg ukraiński <i>Eudontomyzon mariae</i>	Względna liczebność	Utrzymanie względnej liczebności na poziomie $> 0,01$ os./m ² powierzchni połowu (stan niezadowalający – U1) oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie liczebności populacji gatunku w obszarze.	Badania terenowe wskazują, że minóg ukraiński jest gatunkiem występującym na obszarze. W czasie badań monitoringowych realizowanych przez IRŚ w Żabieńcu (informacja ustna), w 2012 r. odłowiono około 70 osobników tego gatunku. Stan zachowania gatunku oceniono jako niezadowalający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ. Jednocześnie z uwagi na brak oceny wskaźnika w latach ubiegłych nie definiowano celu w zakresie wartości wskaźnika EFI+.
		Struktura wiekowa	Utrzymanie występowania wszystkich kategorii wiekowych oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie struktury wiekowej gatunku (stan właściwy – FV).	
		Udział gatunku w zespole ryb i minogów	Utrzymanie udziału w zespole ryb i minogów minimum na poziomie $> 1\%$ oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie udziału gatunku w zespole ryb i minogów (stan niezadowalający – U1).	
		Jakość hydromorfologiczna	Utrzymanie jakości hydrologicznej cieków na poziomie oceny 1,0 - 2,5 - ocena stanowi średnią z ocen 6 elementów hydromorfologicznych, w tym m.in.: geometrii koryta, substratu dennego, mobilności koryta oraz ciągłości cieków (stan właściwy – FV).	
11	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	Udział pozytywnych stwierdzeń gatunku	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie >60 (stan właściwy – FV).	Dolina Świdra stanowi na terenie wschodniego Mazowsza jeden z najważniejszych, po Bugu i Liwcu, korytarz migracyjny oraz miejsce występowania wydry. Odnajdowane ślady obecności gatunków wskazują na równomierne rozmieszczenie jego terytoriów. Ogółem na transekcie długości 36,11 km stwierdzono tropy i ślady wskazujące na obecność wydry na odcinku 30 km. Zagęszczenie śladów obecności wydry obliczono w oparciu o liczbę jednokilometrowych odcinków, na których stwierdzono nory, tropy, stołówki, latryny lub zauważone osobniki wydry. Wyniki waloryzowano w oparciu o liczbę jednokilometrowych odcinków ze śladami obecności wydry, w odniesieniu do liczby przebadanych kilometrów na odcinkach badawczych. Względna częstość występowania w obrębie obszaru wyniosła 8,33/10 km. Stan zachowania gatunku oceniono jako właściwy (FV). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do
		Indeks populacyjny	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie >15 (stan właściwy – FV).	
		Roczny wskaźnik trendu populacji	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie $r \geq 0$ (stan właściwy – FV).	
		Zagęszczenie populacji	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie $\geq 2/10$ km (stan właściwy – FV).	
		Baza pokarmowa	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie $>0,80$ (stan właściwy – FV).	
		Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie $>0,65$ (stan właściwy – FV).	
		Charakter strefy brzegowej	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie $> 0,85$ (stan właściwy – FV).	

		Stopień antropopresji	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie $> 0,70$ (stan właściwy – FV).	planu zadań ochronnych (2013 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
12	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Obecność gatunku	Utrzymanie występowania gatunku w obszarze (stan zły – U2).	Czerwończyk nieparek związany jest ze środowiskami wilgotnych łąk i torfowisk niskich w dolinach rzek i w otoczeniu jezior. Preferuje tereny nadwodne oraz obrzeża rowów melioracyjnych, jednak obserwowany jest także w środowiskach suchszych, w tym także ruderalnych (EcoFalk 2016). Informacje o obecności czerwończyka nieparka zawiera opracowanie Bistudy-Prószyńskiego (2008), według którego gatunek ten występował w wielu miejscach na terenie obszaru Natura 2000 oraz opracowanie Falkowskiego i Nowickiej – Falkowskiej (2016), którzy potwierdzają liczne występowanie gatunku w obszarze. W 2022 r. prowadzono badania w oparciu o metodykę GIOŚ. Gatunek stwierdzono na czterech powierzchniach z badanych dziewięciu. Wszystkie siedliska, ich użytkowanie i uwilgotnienie wskazują na występowanie w obszarze korzystnych warunków dla tego gatunku. Wskazać należy, że koncepcja monitoringu nie zakłada oceny populacji i siedliska na poszczególnych stanowiskach a jedynie oceny populacji na poziomie regionu biogeograficznego. Z tego względu celem dla populacji gatunku jest jego występowanie w obszarze. Stan zachowania gatunku oceniono jako zły (U2), z uwagi na ilość stwierdzeń gatunku w obszarze, mimo korzystnych warunków siedliskowych. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochronny przedmiotu ochrony. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn: Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Baza pokarmowa gąsienic	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących bazę pokarmową gatunku - zachowanie stanowisk szczawiu, np.: szczawiu tępolistnego i lancetowatego na powierzchni 8000 ha (stan właściwy – FV).	
		Rodzaj środowiska	Utrzymanie stabilnej powierzchni wilgotnych płątów siedlisk łąkowych lub pastwisk w sąsiedztwie rowów melioracyjnych i starorzeczy, na powierzchni 8000 ha (stan właściwy – FV).	
		Rośliny nektarodajne	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących miejsce występowania roślin nektarodajnych - zachowanie stanowisk występowania roślin nektarodajnych, np.: ostrożeń polny, szalwia lekarska, lepnica rozdęta, macierzanka tymianek, głowienka pospolita, koniczyna łąkowa, czarcikęs łąkowy, chaber driakiewnik, krwawnik pospolity, krwiciąg lekarski, lnica pospolita, krwawnica pospolita, bodziszek łąkowy, na powierzchni 8000 ha (stan właściwy – FV).	
13	1037 trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Liczebność	Utrzymanie liczebności gatunku minimum na poziomie > 10 wylinek na badanym stanowisku (stan niezadowolający – U1).	Trzepla zielona zasiedla nizinne i podgórskie ciekі różnej wielkości. Najkorzystniejszym siedliskiem dla niej są rzeki od kilkunasto- do kilkudziesięciometrowej szerokości. Optymalne są odcinki o bogatej roślinności przybrzeżnej z zaroślami i zadrzewieniami, o dobrym nasłonecznieniu przynajmniej fragmentów obrzeży. Siedliskiem preferowanym przez larwy jest mieszanka średniego i grubego piasku oraz drobnego żwiru, z dodatkową obecnością drobnego i średniego detrytusy. Imagines preferują sąsiedztwo spokojniejszych fragmentów cieków, najchętniej wybierając ich nasłonecznione fragmenty i obrzeża
		Zagęszczenie	Utrzymanie średniej liczby wylinek na 10 m na poziomie > 2 (stan niezadowolający – U1).	
		Rozkład	Utrzymanie udziału długości na której dokonano stwierdzenia względem	

		długości stanowiska na poziomie > 70 % (stan właściwy – FV).	<p>(Askew 2004; Bernard 2004, 2010; Wendzonka 2005; Dijkstra i Lewington 2006; Suhling i Müller 2006). Informację o obecności trzepli zielonej zawierają opracowania: Bistuły-Prószyńskiego (2008), gdzie autor ten uznał, że ważka ta występuje na całym obszarze i uznał ją za gatunek pospolity oraz Falkowskiego i Nowickiej-Falkowskiej (2016), którzy stwierdzili zmniejszenie się populacji względem poprzednich badań, jednak określili ten spadek jako możliwy efekt naturalnej fluktuacji, z ewentualnym wpływem czynników pogodowych. W 2022 r. populacja trzepli zielonej nie zmieniła się względem roku 2016. Występowanie gatunku stwierdzono na prawie wszystkich (poza jednym – będącym pod silnym wpływem położonej ok. 700 m poniżej biegu rzeki elektrowni wodnej) badanych odcinkach. Gatunek ten występował wszędzie, gdzie warunki siedliskowe sprzyjały jego preferencjom. Siedliskiem gatunku, w oparciu o który utrzymuje się jego populacja (rozmród i rozwój oraz wzrost form larwalnych) jest rzeka Świder. Jest to średniej wielkości rzeka nizinna o dnie na przeważającej długości piaszczystym, miejscami żwirowe, kamieniste, gliniaste, muliste. Koryto Świdra na wielu odcinkach jest meandrujące, na fragmentach zaznacza się wpływ historycznych przeobrażeń - wyprostowania koryta, lokalnej regulacji oraz zabudowy poprzecznej piętrzeniami. Rzeka na przeważającej długości płynie szeroką płaskodenną doliną. Krajobraz naturalny, seminaturalny, kulturowy (ekstensywne rolnictwo), mozaikowate otoczenie (ziołorośla, łąki, murawy, zadrzewienia, lasy, tereny zabudowane). W dolinie obecne są siedliska przyrodnicze: 6430, 6510, *91E0, 91F0. Reżim wodny rzeki to roztopowo-deszczowy. Linia brzegowa jest zróżnicowana, z występowaniem cennych elementów hydromorfologicznych (brzegi erozyjne, strome z podstawą oraz akumulacyjne, niskie, łagodne, miejscowo występują odsypy brzegowe). Zróżnicowane morfologicznie jest również koryto - zróżnicowana głębokość od 0 do 200 cm, średnia 50 cm. Zróżnicowane pokrycie roślinnością wodną z klasy <i>Potametea</i>, oraz duże zróżnicowane roślinności nadbrzeżnej (obecne ziołorośla, szuwały) oraz lasy łęgowe. Duże ilości rumoszu drzewnego urozmaicające warunki funkcjonowania biocenozy wodnych. Prędkości przepływu zróżnicowane w profilu podłużnym oraz w przekrojach poprzecznych koryta. Warunki siedliskowe dla larw trzepli korzystne - optymalne habitaty obecne wzdłuż całego odcinka. Stan zachowania gatunku oceniono jako niezadowolający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony.</p>
	Procentowy udział siedliska potencjalnego FV	Utrzymanie udziału potencjalnego siedliska gatunku na poziomie $\geq 80\%$ badanego odcinka (stan właściwy – FV).	
	Procentowy udział siedliska zasiedlonego U1	Utrzymanie udziału zasiedlonego siedliska gatunku na poziomie $\geq 50\%$ badanego odcinka (stan niezadowolający – U1).	
	Klasa czystości wody FV	Utrzymanie minimum III klasy czystości wody (stan właściwy – FV).	
	Naturalność koryta FV	Utrzymanie naturalności koryta w I lub II stopniu pięciostopniowej skali (stan właściwy – FV).	

				<p>Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwńczyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.</p>
14	5339 różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	<p>Względna liczebność</p> <p>Struktura wiekowa</p> <p>Udział gatunku w zespole ryb i minogów</p> <p>Jakość hydromorfologiczna</p> <p>Względna liczebność małży <i>Unio sp.</i> i <i>Anodonta sp.</i></p>	<p>Utrzymanie względnej liczebności na poziomie > 0,01 os./m² powierzchni połowu (stan niezadawalający - U1) oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie względnej liczebności gatunku w obszarze.</p> <p>Utrzymanie udziału osobników młodocianych i młodych wśród wszystkich osobników gatunku na poziomie > 25% oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie struktury wiekowej gatunku (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie udziału w zespole ryb i minogów minimum na poziomie >20% oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie udziału gatunku w zespole ryb i minogów (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie jakości hydrologicznej cieków na poziomie oceny 1,0 - 2,5 - ocena stanowi średnią z ocen 6 elementów hydromorfologicznych, w tym m.in.: geometrii koryta, substratu dennego, mobilności koryta oraz ciągłości cieków (stan właściwy – FV).</p> <p>Utrzymanie względnej liczebności małży (<i>Unio sp.</i>, <i>Anodonta sp.</i>) mierzonej wzdłuż linii brzegowej na poziomie</p>	<p>W czasie realizacji badań terenowych w 2012 r. gatunek nie został odłowiony. Brak gatunku w połowach wynikała z pory ich realizacji, czyli okresu jesienno-zimowego kiedy gatunek przebywa już w miejscach zimowania, które prawdopodobnie stanowią miejsca głębsze o spowolnionym nurcie i dużej głębokości. Na podstawie danych literaturowych (Borzęcka 2003), informacji uzyskanych od wędkarzy i pracowników Polskiego Związku Wędkarskiego oraz Instytutu Rybactwa Śródlądowego ustalono, że gatunek jest powszechnie rozsiadany na obszarze. Uzyskane informacje pozwalają także wnioskować, że siedliska gatunku mają podobny charakter jak obserwowane w Ostoi Nadbużańskiej i Nadliwieckiej. Stanowią je fragmenty strefy brzegowej koryta charakteryzujące się spowolnionym nurtem. Podobnie jak w przypadku wymienionych obszarów, powierzchnia tych mikrosiedlisk jest niewielka od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów kwadratowych. Dla dokładnego określenia stanu zachowania populacji różanki konieczne jest uzupełnienie stanu wiedzy. Stan zachowania gatunku oceniono jako niezadawalający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ. Jednocześnie z uwagi na brak oceny wskaźnika w latach ubiegłych nie definiowano celu w zakresie wartości wskaźnika EFI+.</p>

			0,01-0,1 os./m ² (stan niezadowalający – U1) oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie względnej liczebności małży <i>Unio sp.</i> i <i>Anodonta sp.</i>	
15	1014 poczwarówka zwięzła <i>Vertigo angustior</i>	Zagęszczenie	Utrzymanie występowania średniej liczby osobników w przeliczeniu na m ² na poziomie > 10 os/m ² (stan właściwy – FV).	Poczwarówka zwięzła żeruje na martwej materii organicznej, żywiąc się mikroorganizmami rozwijającymi się na powierzchni martwych szczątków roślinnych (Cameron 2003). Z obserwacji Myzyka (2011) wynika, że czas życia poczwarówki jest krótki – wiek najstarszych osobników nie przekraczał 38 miesięcy. Gatunek często notowany jest na siedliskach w strefie ekotonu między łąkami a zabagnieniami, torfowiskach i brzegach wód (Książkiewicz i in. 2012). Zajmowane mikrosiedliska są do siebie podobne (Holyoak i Willing 1999): permanentnie wilgotne, nie podtapiane, częściej otwarte lub półotwarte niż zacienione przez drzewa lub wysoką roślinność zielną (Cameron 2003). Przebywa on w ściółce, na rozkładających się częściach roślin, latem można go znaleźć także na liściach turzyc (rozłogowych lub kępkowych) lub u ich podstawy, a także na wilgotnych mchach (Cameron i in. 2003, Pokryszko 1990, 1998, 2003, 2004, Książkiewicz i in. 2012). Tylko czasami wspina się na łodygi roślin na wysokości 10-15 cm (Cameron i in. 2003). W 2012 r. gatunek stwierdzono w zanikającym starorzeczu Świdra zlokalizowanego pośród łąk w okolicy Kołbieli, na powierzchni ok. 0,5 ha. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono wysokie zagęszczenie poczwarówek, które wynosiło 128 osobników dorosłych/m ² . Nie stwierdzono osobników młodocianych, co spowodowane było późnym jesiennym terminem zbioru - prace realizowano w miesiącach późnojesiennych. Badania przeprowadzone w 2022 r. potwierdziły występowanie gatunku w dużym zagęszczeniu, choć mniejszym niż odnotowano w 2012 r. (34 os./m ²). Stwierdzono obecność osobników młodocianych, co świadczy o stałym występowaniu populacji na stanowisku. Stan zachowania gatunku oceniono jako niezadowalający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2013 r.) oraz ekspertyz przyrodniczych pn.: „Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025: 1188 kumak nizinny, 1037 trzepla zielona i 1060 czerwończyk nieparek” - „EcoFalk” dr Michał Falkowski (2016) oraz Monitoring
		Powierzchnia potencjalnego siedliska FV	Utrzymanie braku zmian w powierzchni siedliska na poziomie 0,5 ha (stan właściwy – FV).	
		Stopień zarośnięcia U1	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika zmierzająca do udziału powierzchni stanowiska zarośniętej przez drzewa/krzewy/trzciny na poziomie < 40 % (stopniowa poprawa niezadowalającego stanu zachowania - U1 do stanu właściwego - FV).	
		Stopień wilgotności FV	Utrzymanie stanowiska z podmokłym i wilgotnym podłożem i ściółką ≥ 80% powierzchni stanowiska w 2 lub 3 stopniu wilgotności stopnia skali Killeen’a i Moorkens (2003) (stan właściwy – FV).	
		Fragmentacja siedliska FV	Utrzymanie braku fragmentacji siedliska (stan właściwy – FV).	

				fitosocjologiczno-botaniczny, malakologiczny, entomologiczny i herpetologiczny stanu zachowania przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Świdra PLH140025 – Pracownia Badań i Analiz Przyrodniczych – dr D. Płachocki (2022), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
--	--	--	--	--

Powyższe cele, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000. Nadmienić również należy, że w najbliższym czasie (2024 - 2025 r.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie planuje aktualizację zarządzenia, obejmującą m.in. weryfikację zdefiniowanych zagrożeń i działań ochronnych. Mając jednak na względzie zobowiązania Polski względem zarzutów Komisji Europejskiej dotyczących braku precyzji w określonych celach ochrony, na tę chwilę odstępuje się od dalszych zmian dokumentu planistycznego.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz ww. przepisów prawa, w dniu 31 października 2023 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie o zasięgu krajowym (Nasz Dziennik 31 października 2023 r., Nasz Dziennik Nr 253 (7821)). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunku, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie, nie zgłoszono uwag.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: WNP-IV.0521.1.26.2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) – dalej zwaną „ustawą o ochronie przyrody”.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.U.E.L.1992.206.7), jako specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Środkowego Świdra PLH140025. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.